

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Introduction to Law - 1075

Last update 13-10-2021

HU Credits: 0

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Pre-Academic Preparation for Humanities and Social Sciences- Advanced

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Mr. Asaf Suisa

Coordinator Email: asaf.swisa@mail.huji.ac.il

*Coordinator Office Hours: Wednesday
20:15-21:15;
Sunday 17:30- 18:30 (online)*

Teaching Staff:

Mr. Asaf swisa

Course/Module description:

The course is an introductory course to law, which consists of a glimpse into the basics of law, legal rules and legal principles of the Israeli legal system and in general. As part of the course, the students will get acquainted with key milestones in Israeli law and discuss practical and theoretical legal issues (not necessarily in the Israeli context).

The course consists of four parts: Law and Basics of the Israeli legal system; Introduction to Public Law in Israel; Introduction to Private Law in Israel; Interdisciplinary clusters.

Course/Module aims:

1. Providing students with cognitive knowledge and abilities for the analysis and understanding of the Israeli legal system;
2. Learning about legal principles and rules, the various considerations that underlie them and the way they are adopted in the form of binding norms that shape the lives of citizens;
3. Acquiring knowledge about the constitutional situation in Israel and about the human rights that every person in Israel has;
4. Acquiring the ability to read and analyze legal texts and legal arguments;
5. Discussion of legal issues and complex legal events (not necessarily in the local context) as these are reflected in the ruling of the Supreme Court in Israel;
6. Learning about the moral grounds for laws that determine the rules of conduct that bind us in daily life and especially the requirement to obey them;
7. Learning about the governmental structure in Israel, the role of the law and the role and status of the judge in Israeli society;
8. Discussion of the proper role of law in Israeli society and in general.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Upon successful completion of this course, students should be able to :

1. Explain the legal status in Israel with regard to the existence of a constitution, protection of human rights, the relationship between the authorities and the citizen's and the legal relationship between one person and another;
2. Identify and analyze basic legal rules, judicial decisions and legal texts;
3. Describe the structure of the Israeli judicial system, the Israeli legal system and

the perception of the role of law and the judge in the Israeli society;
4. Asses the existing and desired connections and meeting points between the law and different disciplines.

Attendance requirements(%):

Full attendance required

Teaching arrangement and method of instruction: This course will include lectures, class discussions, group work and presentations.

Course/Module Content:

1. A Journey to the History of the Israeli Law;
2. Fundamentals of Israeli law and Judicial system;
3. Theory of Law; Introduction to law philosophy;
4. Public law in Israel - administrative, constitutional and criminal law;
5. Private law in Israel - contract law and tort law;
6. Interdisciplinary clusters - law and society, law and culture, law and politics, law and economics.

Required Reading:

- מסע אל ההיסטוריה של המשפט הישראלי; יסודות המשפט והשיפוט הישראלי
1. סעיף 1 לחוק-יסוד: הכנסת
 2. סעיפים 1-4, 7, 15, 17-20 לחוק-יסוד: השפיטה
 3. סעיפים 1, 3 ו-28(א) לחוק-יסוד: הממשלה
 4. סימן 46 לדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל, 1922
 5. חוק יסודות המשפט, התש"ם-1980
 6. חוק לביטול המג'לה, התשמ"ד-1984
 7. סעיף 11 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948
 8. אהרן ברק "שיטת המשפט בישראל - מסורתה ותרבותה" הפרקליט מ(ב') 197, 201-206, 209-217 (התשנ"ב).
 9. מאיר שמגר "על התקדים ועל ודאות הדין" משפטים יז 433 (התשמ"ח).
 10. עמ"מ 10-94 פלונים נ' שר הביטחון (1997), פס' 1-4 לפסק דינו של הנשיא ברק וסעיפים 1-2, 5-4 לפסק דינה של השופטת דורנר.
 11. דנ"פ 7048-97 פלונים נ' שר הביטחון (2000), פסקאות 5, 18-19, 21-24 לפסק דינו של הנשיא ברק, פסקאות 1-5, 7, 9-10 לפסק דינו של השופט חשין.
 12. דנ"פ 9384/01 מוחמד אל נסאסרה נ' לשכת עורכי-הדין בישראל, הוועד המרכזי (2004), פסקה 8 לפסק דינו של השופט חשין.
 13. בג"ץ 8091/14 המוקד להגנת הפרט נ' שר הביטחון (2014), פסקה 1 לפסק דינה של השופטת חיות.
 14. בג"ץ 11013/05 נטליה דהן נ' שר הפנים משרד הפנים (2021), פסקה 2 פסק דינו של השופט סולברג.

תורת המשפט

1. ע"ב 1/65 ירדור נ. יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השישית (1965).
2. חיים גנז ציות וסירוב – אנרכיזם פילוסופי וסרבנות פוליטית 48-77 (1996).
3. בג"ץ 5587/09 שבילי נ' שר הבטחון (2010).
4. יצחק אנגלרד מבוא לתורת המשפט (מהד' שנייה, 2019).

משפט מנהלי

1. חוק יסוד: הממשלה
2. עמיר פוקס ומדרכי קרמניצר "ביזור סמכויות ולא הפרדת רשויות – על מניעת כוח מוחלט מרשויות השלטון" מחקר ומדיניות 133, 21-13 (2019).
3. יואב דותן "הסדרים ראשוניים ועקרון החוקיות החדש" משפטים מב 379 (תשע"ב).
4. בג"ץ 389-80 דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור (1980).
5. בג"ץ 6732/20 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת (2021).
6. בג"ץ 769/02 הוועד הציבורי נגד העינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (2006).

משפט חוקתי

1. חוק-יסוד: הכנסת
2. חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי
3. רות גביון "המהפכה החוקתית – תיאור המציאות או נבואה המגשימה את עצמה?" משפטים כח 21 (תשנ"ז).
4. משה לנדוי "מתן חוקה לישראל בדרך פסיקת בית-המשפט" משפט וממשל ג 697, 702 ו-705 (1996).
5. ברק מדינה "האם יש לישראל חוקה? על דמוקרטיה הליכית ועל דמוקרטיה ליברלית" (2020) חוקה בישראל והמהפכה החוקתית
1. חוק-יסוד: חופש העיסוק
2. בג"ץ 73/53 קול העם נ' שר הפנים, פ"ד ז 871 (1953).
3. ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט (4) 221 (1995) כבוד האדם וחירותו
1. חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו
2. בג"ץ 4541/94 אליס מילר נ' שר הבטחון מט (4) 94 (1995).
3. בג"ץ 7052/03 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים (2006).
4. בג"ץ 5100-94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (1999).
5. בג"ץ 2605-05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים, חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר (2009). ביקורת שיפוטית על-חוקתית
1. חוק-יסוד: השפיטה
2. בג"ץ 5555/18 ח"כ אכרם חסון ו-11 אח' נ' כנסת ישראל (2021).
3. בג"ץ 2905/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' כנסת ישראל (2021).

משפט פלילי

1. חוק העונשין, התשל"ז-1977
2. חוק סר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982
3. רע"פ 10141/09 בן חיים נ' מדינת ישראל (2009)
4. ע"פ 3417/99 מרגלית הר-שפי נ' מדינת ישראל (2001)
5. דנ"פ 7383/08 אונגרפלד נ' מדינת ישראל (2011)
6. ת"פ (מחוזי באר שבע) 1010/07 מדינת ישראל נ' שי דרומי (פורסם בנבו, 15/7/2009)

7. ע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי (2006)
8. ענת הורוויץ "החוק להבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" שורשים במשפט 837-842 (דינה זילבר עורכת, 2020)

דיני חוזים

1. חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973
2. ד"נ 44/75 ביטון נ' פרץ (1976).
3. ע"א 692/86 יעקב בוטקובסקי ושות' - חברה לייבוא ושיווק בע"מ נ' גת (1989).
4. ע"א 986/93 קלמר נ' גיא (1996).
5. ע"א 4305/10 אילן נ' לוי (2012).
6. ע"א Eximin S.A 1732/79 נ' טקסטיל והנעלה איטל סטייל פרארי (1993)
7. דנ"א 2568/97 זהבה כנען נ' ממשלת ארצות-הברית (2003)
8. ע"א 3833/93 לוי נ' לוי (1994).
9. ע"א 475/87 אהרונב נ' אהרונב (1989).
10. שירלי רנר "דיני חוזים - מגמות והערכה" משפטים כא (תשנ"א)

דיני נזיקין

1. פקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968
2. חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965
3. ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון (1985)
4. ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי על שם חיים שיבא ואח (2002)
5. ע"א 5604/94 חמד נ' מדינת ישראל (2004).
6. ע"א 3889/00 לרנר נ' מ"י (2002)
7. ע"א 1326/07 ליאור המר נ' פרופ' עמי עמית (2012)
8. ע"א 466/83 שאהה נ' דרדריאן (1986)
9. רע"א 1239/19 שאול ואח' נ' חברת נידלי תקשורת בע"מ ואח' (2020)
10. ת"א 38766-11-17 קרוואן נ' סוויסה (פורסם בנבו, 14/7/2019)

אשכולות בין-תחומיים: משפט וחברה, משפט ופוליטיקה ומשפט וכלכלה

1. רות גביזון "התקווה החלולה: האם בתי משפט יכולים להביא שינוי חברתי? ביקורת על המהדורה השנייה (2008) של ספרו של ג'רלד רוזנברג" מעשי משפט ב 15 (2009).
2. גד ברזילי "המשפט כשדה במסגרת של כוח פוליטי: האם בתי המשפט הם נשאי שינוי חברתי-פוליטי, ואם כן - כיצד?" משפט, חברה ותרבות 139 (תשע"א).
3. דפנה ברק ארז "על שקרים קולנועיים ואמיתות היסטוריות: בין 'קול העם' לקול העם" משפט, חברה ותרבות 141 (מיכאל בירנהק עורך, 2006).

הלכת השיתוף; יחסי ממון בין בני זוג

1. חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973
2. בג"ץ 1000/92 בבלי נ' בית הדין הרבני הגדול (1994)
3. בג"ץ 4602/13 פלונית נגד בית הדין הרבני בחיפה (2018)
4. דנג"צ 8537/18 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (2021)

אמיתות במשפט

1. בג"ץ 152/82 דניאל אלון נ' ממשלת ישראל (1982).
 2. ת"א 8206/06 פלוני נ' אילנה דיין (2009);
 3. ע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין (2012);
 4. דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך (2014).
- גבולות כוחו של בית המשפט - נפרד אך שווה; שפיטות; גיוס בני ישיבות

1. שוש שמואלי "פרשת ההפרדה בבית הספר החרדי לבנות בעמנואל" שורשים במשפט 791-797 (דינה זילבר עורכת, 2020)
 2. בג"ץ 1067/08 עמותת "נוער כהלכה" נ' משרד החינוך, פ"ד סג(2) 398 (2009) והחלטה מאוחרת מיום 17/5/2010.
 3. בג"ץ 8010/16 ברזון נ' מדינת ישראל (2021) שפיטות וגיוס בני ישיבות
 1. בג"ץ 40/70 ישראל בקר נ' שר הבטחון (1970)
 2. בג"ץ 910/86 רסלר נ' שר הבטחון (1988)
 3. בג"ץ 6298/07 רסלר נ' כנסת ישראל (2012)
 4. בג"ץ 5823/12 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (2014)
- פגיעה במשרתו של עובד ציבור בשל מעורבות בפלילים
1. חוק-יסוד: הממשלה
 2. בג"ץ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון (1993)
 3. בג"ץ 4287/93 אמיתי - אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל (1993)
 4. בג"ץ 5853/07 אמונה-תנועת האישה הדתית לאומית ואחרים נ' ראש הממשלה, מר אהוד אולמרט ואחרים (2007)
 5. בג"ץ 2592/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה ואחרים (2020).

הגישה הכלכלית למשפט

1. ע"א 44/76 אתא חברה לטקסטיל בע"מ נ' שוורץ (1976)
2. בג"ץ 114-77 שוורץ נ' שר האוצר (1977)
3. אוריאל פרופקצ'יה "הקדמת העורך" הגישה הכלכלית למשפט 25-34 (עורך אוריאל פרופקצ'יה) (2012).

המשפט, השיפוט והמנהל באזור יהודה ושומרון

1. בג"ץ 769/02 הוועד הציבורי נגד העינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (2006)
2. בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל (2004)
3. בג"ץ 7957/04 מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל (2005)
4. בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (2003)
5. בג"ץ 4101/10 הכהן נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש (2011)
6. דנג"ץ 10190/17 מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון נ' מוחמד עליאן (2019)

*גם ביחס לקריאת חובה זו, לא מדובר בטקסטים מלאים לקריאה. קטעים רלוונטיים מתוכם יסרקו מדי שבוע ויועלו לאתר הקורס.

Additional Reading Material:

- מסע אל ההיסטוריה של המשפט הישראלי; יסודות המשפט והשיפוט הישראלי
- אהרן ברק "על תפקידי כשופט" משפט וממשל ז 93 (התשס"ד).
 - אבי מיליקובסקי "פרישתם של הנשיא והמשנה לנשיא חשין מכס השיפוט - מערכת היחסים בין בית המשפט העליון לרשות המבצעת על רקע חילופי הדורות בבית המשפט העליון" שורשים במשפט 769, 769-775 (דינה זילבר עורכת, 2020).

• מיכל טמיר "עלותו השקועה של התקדים" דין ודברים א 211, 211-267 (תשס"ה).

משפט מנהלי

- בג"ץ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה (1991)
- בג"ץ 2109/20 עו"ד שחר בן מאיר נ' ראש הממשלה (2020)
- בג"ץ 5031/10 עמותת עיר עמים נ' הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (2012)
- בג"ץ 4374/15 התנועה למען איכות השלטון נ' ראש ממשלת ישראל (2016)
- בג"צ 70/50 מיכלין נ' שר הבריאות (1950)
- בג"ץ 757-84 איגוד העיתונאים היומיים בישראל נ' שר החינוך והתרבות (1987)
- בג"ץ 3536/92 סווירי נ' עיריית הרצליה (1993)
- בג"ץ 6741/99 יקותיאל נ' שר הפנים (2001)
- בג"ץ 910/86 רסלר נ' שר הביטחון (1988)
- בג"ץ 769/02 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (2006)

משפט חוקתי

- אהרן ברק "הכנסת כרשות מכוננת ושאלת התיקון החוקתי שאינו חוקתי" (פרק מתוך ספר על חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו שעתיד להתפרסם בשנת 2021);
- Jerney Waldorn "The Core of the Case against Judicial Review" the Yale Law Journal 1346 (2006)
- בג"ץ 1/49 בז'רנו נ' שר המשטרה ואח' (1949)
- בג"ץ 98/69 אהרון א' ברגמן נ' שר האוצר (1969)
- בג"ץ 142/89 תנועת לאו"ר - לב אחד ורוח חדשה נ' יושב-ראש הכנסת (1990)
- בג"ץ 11163-03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (2006)
- בג"צ 721/94 "אל-על" נתיבי אוויר לישראל בע"מ נ' דנילוביץ' (1994)
- רע"א 8821/09 פרוז'אנסקי נ' חברת לילה טוב הפקות בע"מ (2011)
- בג"ץ 026427 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת (2006)
- בג"ץ 316/03 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים (2003)
- בג"ץ 6126/94 גיורא סנש נ' רשות השידור (1999)
- בג"ץ 188/63 בצול נ' שר הפנים (1965)
- ע"א 228/63 עזוז נ' עזר (1963)
- יהושע שופמן "המהפכה החוקתית" שורשים במשפט 461-468 (דינה זילבר עורכת, 2020)
- בג"ץ 5969/20 שפיר נ' הכנסת (פורסם בנבו, 2021)

משפט פלילי

- ע"פ 2831/95 אלבה נ' מדינת ישראל (1996)
- ע"פ 697/98 סוסצקין נ' מדינת ישראל (1998)
- ע"פ 364/78 לוי יצחק בן יוסף צור נ' מדינת ישראל (1979)
- ע"פ 119/93 ג'יסון לורנס נ' מדינת ישראל (1994)
- דנ"פ 1789/98 מדינת ישראל נ' כהנא (2000)

דיני חוזים

- ע"א 4628/93 מד"י נ' אפרופים שיכון ויזום (1991) בע"מ (1995)
- דנ"א 2045/05 ארגון מגדלי ירקות-אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' מד"י (2006)
- ע"א 6328/97 רגב נ' משרד הביטחון (2000)
- ע"א 139/87 סולימני נ' כץ (1989)

- ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי (1977)
- ע"א 1569/93 מאיה נ' פנפורד (1994).
- ע"א 6370/00 קל בנין בע"מ נ' ע.ר.מ. בע"מ (2002)
- ע"א 5258/98 פלונית נ' פלוני ואח' (2004)
- בג"צ 90/1635 - יוסף ז'רז'בסקי נגד ראש הממשלה ואח' (1991)
- ת"א (י-ם) 79/353 ברק נ' עליאן, פ"מ תשמ"ד (3) 505
- ד"נ 22/82 בית יולס נ' רביב (1989)

דיני נזיקין

- ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש (1982)
- ע"א 3510/99 ולעס נגד אגד (2001)
- ע"א 518/82 זייצוב נ' כץ (1986)
- ע"א 2781/93 דעקה נ' בית חולים כרמל (1999)
- ע"א 576/81 בן שמעון נ' ברדה (1984)
- ד"נ 15/88 מלך נ' קורנהוייזר (1990)
- ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני (1989)
- ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ נ' חברת חשמל (1977)
- דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ. יוסף קראוס (1998)
- ת"א 35855-03-17 ביטון נ' מזרחי (פורסם בנבו, 11/6/2018)
- ת"א 57398-11-16 סולו איטליה בע"מ ואח' נ' בוטגה (פורסם בנבו, 12/1/2020)

אשכולות בין-תחומיים: משפט וחברה, משפט ופוליטיקה ומשפט וכלכלה

- דנ"א 2401/95 נחמני נגד נחמני (1996)
- בג"ץ 781/15 ארד-פנקס נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים על פי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד הילוד), התשנ"ו-1996 (2021), פסק דין משלים.
- ניב יערי "יש שופטים בירושלים" - על בג"ץ בית אל ובג"ץ אלון מורה" שורשים במשפט 315-319 (דינה זילבר עורכת, 2020).
- בג"ץ 179/82 רסלר נ' שר הביטחון (1982)
- בג"ץ 448-81 רסלר נ' שר הביטחון, מר אריאל שרון (1981).
- ד"נ 2/82 רסלר נ' שר הביטחון (1982)
- בג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון (2000)
- בג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת (2006)
- בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (2017)
- חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ה-1975
- בג"ץ 5420/12 התנועה למען איכות השלטון ואח' נ' ראש הממשלה ואח' (2012).
- בג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ואחרים נ' ראש עיריית רמת השרון, יצחק רוכברגר ואחרים (2013).

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 40 %

Presentation 10 %

Participation in Tutorials 5 %

Project work 0 %

Assignments 0 %

Reports 15 %
Research project 0 %
Quizzes 20 %
Other 10 %
Reading reports

Additional information:

Optional rectifying assignment

**The assessment structure and schedule are tentative and subject to changes by the Academic Secretariat as well as changes in teaching conditions. Changes will be updated in class and in the course moodle; it is the students' responsibility to keep track of updates.*